

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke Kerk voor Groningen, Friesland,
Drenthe en de Noordoostpolder

Jaargang 37
Winter

#4

In dit nummer

Ero cras – Morgen zal ik er zijn.....	3
Van de synode.....	5
Oecumenische dienst.....	7
De werkplaats-retraite in de St. Paulusabdij..	8
Voorbeden (2).....	9
Wat is dit nu?.....	12
Parochie op drift.....	13
Bisschop in je buurt.....	17
Exoterisch of esoterisch geloven (2).....	18
Lichtlopen.....	19
Dienende liturgieVieringen.....	20
Vieringen.....	21
Parochiegegevens.....	23

Albertba in actie

Ero cras – Morgen zal ik er zijn

De genealogie is in onze tijd zeer populair. Veel mensen zijn op zoek naar hun roots en zoeken uit hoe hun stamboom is samengesteld.

Het evangelie van Mattheüs (1, 1-17) begint ook met een stamboom. De afstamming van Jezus Christus. Deze stamboom is bijzonder. Bij een gewone stamboom is de blik op het verleden gericht, op vaders van de zonen, grootvaders, overgrootvaders, betovergrootvaders en zo ver mogelijk terug in de tijd. Maar de stamboom, die de evangelist Mattheüs ons voorhoudt, is met de blik op de toekomst gericht, op de zoon van de vader, op diens zoon en zo verder.

Mattheüs gelooft dat God in Jezus, zoon van Abraham, zoon van David, een kind van Israël en een koningskind, zijn beloften gestand heeft gedaan. Alles waar het de Eeuwige in die lange keten van geslachten om begonnen was, vindt naar Mattheüs overtuiging zijn vervulling en bekroning in Jezus van Nazareth. Jezus staat dus niet op zichzelf. Hij staat in een lange traditie. Wie die traditie wil verstaan, begint bij het begin en dus bij het eerste Bijbelboek Genesis. Het boek van de wording van hemel en aarde, de wording van de mensen en te midden van de mensen de wording het volk Israel. Gods geschiedenis met Israel is in de visie van Mattheüs geen gewone geschiedenis. Het is een uitzonderlijke geschiedenis. In die wording van het volk Israel en de wording van onze Messias spelen vrouwen met een verhaal een belangrijke rol, o.a. Sara, Ruth, Maria. Bij die vrouwen geschiedt de verwekking op een bijzondere wijze.

Sara, die op haar oude dag zwanger wordt, wat zij voor onmogelijk heeft gehouden. Ruth, de Moabitische, de vreemdelinge, die haar schoonmoeder trouw blijft en met haar naar Bethlehem trekt. Zij ontmoet Boaz en trouwt met hem (Boaz is bij de evangelist Mattheüs geboren uit de vrouw Rachab, een vreemdelinge, een prostituee). Maria, die zwanger is, overschaduwd door de Heilige Geest

Het is een stamlijst, die niet alleen maar bestaat uit mensen die het goed is gegaan. Er komen mensen in naar voren, die tegenslag hebben ervaren. Het zijn allemaal mensen van vlees en bloed, d.w.z. mensen met zwakke en sterke kanten. Mensen die hebben uitgezien naar nageslacht, toekomst en vergeving.

David is zo'n persoon in de stamlijst van de Messias. David begeert Batseba, de vrouw van Uriah, en verwekt bij haar een zoon Salomo. Dat is een moeilijk moment in het leven van David. En toch wordt uit David de Messias geboren. Bij de God van Israël heeft de schuld niet het laatste woord, zoals ook Jezus blijft verkondigen. Zo geeft Mattheüs David een plaats in de wordingsgeschiedenis van de Messias. God geeft mensen steeds weer een nieuwe kans.

In deze periode, de adventstijd, zien wij vol verwachting uit naar de Messias. In alle liederen komt dat verlangen tot uiting.

Landelijke gebouwen

In deze bijdrage wil ik agendapunt 5 van de op 19 november 2011 j.l. gehouden Synodezitting behandelen. Dit agendapunt gaat over het Landelijk Gebouwen Beleid en is voor ons interessant, omdat onze kerk in Groningen daar een onderdeel van is. In een Notitie Gebouwen legt het Collegiaal Bestuur verantwoording af over de aankoop van drie kerken in Twente, Eindhoven en Groningen. De financiering is verzorgd door twee andere parochies en enkele fondsen. Zij verstrekten leningen onder zachte voorwaarden en met een eerste rente- en aflossingsvrije periode. Op deze manier wordt de mogelijkheid om een sluitende exploitatie te krijgen vergroot. Om de gelovigen in staat te stellen blijkt te geven van hun solidariteit met de betreffende parochies, heeft het Collegiaal Bestuur besloten een obligatielening uit te geven, waaraan alle leden en belangstellenden kunnen deelnemen.

Het beheer van de drie kerken is opgedragen aan een Commissie Bebouwde Eigendommen. Deze commissie krijgt ook het beheer over andere eigendommen van de landelijke kerk. De mogelijkheid wordt open gehouden dat andere parochies die onvoldoende deskundigheid bezitten, het beheer van hun gebouwen overdragen aan deze landelijke commissie. De commissie bestaat uit zeven personen, onder wie onze pastor Victor Scheijde. De taken van de commissie zijn in een reglement vastgelegd.

Op de Synode klonk nogal wat kritiek op de gang van zaken met betrekking tot de aankoop. Had de Synode hiervoor geen toestemming moeten geven? De Synode is toch het hoogste orgaan als het over de begroting gaat? Het vervelende is dat aankopen niet in de begroting worden opgenomen. Er kunnen echter later wel exploitatieverliezen ontstaan, als de lasten niet opwegen tegen de baten. Met andere woorden: er wordt door de aankopen wel een risico gelopen.

De Thesaurier-Generaal verdedigt zich met de constatering dat de mogelijkheid tot aankoop op ons pad kwam. De vertegenwoordiger van Egmond wijst op de solidariteit die we in dit soort zaken moeten betrachten. Pastoor Ploeger is van mening dat in de discussie de morele en de bestuurlijke kant door elkaar lopen. De Synode moet beoordelen of het Collegiaal Bestuur in deze bestuurlijk juist heeft gehandeld en hij vindt dat de aankopen zeker te maken hebben met het budgetrecht van de Synode. De vertegenwoordiger van Utrecht komt met een voorstel om in voorkomende gevallen de bestaande begrotingscommissie te raadplegen. Dit voorstel wordt aangenomen en zal verder worden uitgewerkt.

Het Presidium van de Synode komt met twee moties over dit onderwerp, die beide worden aangenomen. De eerste motie gaat over de indruk die is gewekt dat er een tweedeling gaat ontstaan: parochies die hun kerkgebouw in eigen beheer hebben en parochies die het beheer van hun kerkgebouw hebben uitbesteed aan de landelijke kerk. De Synode verzoekt daarom aan het Collegiaal Bestuur:

* In de begroting op te nemen de verwachte financiële consequenties van de bedoelde eigendommen,

* In het Financieel Overzicht ieder jaar per object inzicht te verschaffen in de exploitatie hiervan,

* Aan te geven hoe de Commissie Bebouwde Eigendommen invulling geeft aan het solidariteitsbeginsel.

In de tweede motie verzoekt de Synode het Collegiaal Bestuur vóór 1 september 2012 te komen met een beleidsnota 'Vestigingsbeleid'. In deze nota moet een analyse gemaakt worden van:

* Alle huidige locaties met Oud-Katholieke presentie in Nederland, waarbij wordt aangegeven de huidige staat van de onroerende eigendommen, de levensvatbaarheid van de parochie en de jaarlijkse exploitatiebaten en -lasten,

* Mogelijke nieuwe locaties, waar het Collegiaal Bestuur binnen een vijftal jaren een zodanige presentie van Oud-Katholieken verwacht, dat een vaste ontmoetingsplaats gerechtvaardigd lijkt. Dit conform de bepalingen daarover in het statuut.

U ziet dat de Synode haar verantwoordelijkheid heeft genomen en haar bijdrage wil leveren om te bereiken dat parochies en staties goede en passende kerkgebouwen hebben.

De maatschappelijk betrokken Oud-Katholiek

Op de Synode van vorig jaar moest in verband met de wijziging in de financiering van de parochies relatief veel tijd worden besteed aan financiële zaken. Synodalen die niet veel op hebben met al die cijfers, kon je een zucht horen slaken. Het is dan ook niet voor niets dat de voorzitter de Synodezitting afsloot met de volgende woorden: 'Wij zullen ernaar streven volgend jaar weer een thematische aanpak in deze Synode te realiseren en dan hoop ik het verslag en het financieel verslag in een korter tijdsbestek te kunnen afronden. De rest van de tijd kunnen we dan weer in werkgroepen aan de inhoud gaan werken'.

Tot nu toe heeft de voorzitter zijn woorden waargemaakt. In een brief van 17 juni van dit jaar deelt het presidium het volgende aan de leden van de Synode mee: 'Het Presidium is bezig met de voorbereiding op de aanstaande Synode van november. In de afgelopen Synodes waren de onderwerpen op de agenda vaak beleidsnotities en financiële stukken. Terecht, omdat dit een resultaat was van het Breed-beraad-proces. Zoals we tijdens de laatste clusterbijeenkomsten hebben gepeild, is er meer behoefte aan bespreking van thema's. Een korte inventarisatie leverde een groot aantal onderwerpen op. De intentie van een themabespreking is de synode en zeker ook het Collegiaal Bestuur een richting te geven waar de Oud-Katholieke Kerk voor staat. Na een eerste discussie kan het thema verder uitgewerkt worden tot beleid.

IN GEZAMENLIJK OVERLEG MET HET COLLEGIAAL BESTUUR HEBBEN WE GEKOZEN VOOR HET THEMA:

WAT HEEFT EEN MAATSCHAPPELIJK BETROKKEN OUD-KATHOLIEK MET HAAR/ZIJN KERK?

De maatschappelijke betrokkenheid kan op velerlei wijzen vorm krijgen – in het dagelijks werkterrein, in de politiek, in de vakbeweging, in het vrijwilligerswerk, in de samenleving enz. En de Oud-Katholieke Kerk maakt onderdeel uit van die samenleving. Mogelijk kan door bespreking van dit onderwerp de oudkatholieke gelovige ondersteuning vinden vanuit de kerk'.

Het presidium wil in de agenda voor dit onderwerp 2,5 uur bestemmen. Dat is dus een aanmerkelijk deel van de totale vergadertijd. Het doel van de brief van 17 juni was bovendien vrijwilligers onder de Synodalen te vinden, die het onderwerp mee willen voorbereiden. Het is nu afwachten hoe de bespreking van dit onderwerp zal worden georganiseerd. Binnenkort zullen de Synodestukken wel weer in de brievenbus vallen. Ik ben benieuwd en hoop u te zijner tijd over de behandeling op de Synode te berichten.

Jan de Vries

Oecumenische dienst

zondag 15 januari 2012

Winnen met gevouwen handen

Op zondag 15 januari aanstaande zal in de Nieuwe Kerk te Groningen de oecumenische viering van de binnenstadkerken plaatsvinden. Deze zondag, die valt in de Week van Gebed voor de Eenheid van de Christenen, heeft als thema Winnen met gevouwen handen.

De oecumenische viering is al jaren een markant moment in kerkelijk Groningen, omdat zoveel verschillende tradities eraan deelnemen. Tegelijkertijd is de viering ook weer een bouwsteen in het geheel van kerkelijk Nederland en de rest van de wereld.

De basis voor dit geheel is dit jaar gelegd door de Poolse Raad van Kerken waarvan elementen in de viering zullen doorklinken. Met woord, zang, muziek, stilte en gebed hopen we op een inspirerende zondag. Stef Tuinstra, de vaste organist van de Nieuwe Kerk, zal het orgel bespelen en het koor van de Doopsgezinde Gemeente zal muzikale medewerking verlenen. Voor de kinderen is er een eigen programma.

De viering begint om 10.00 uur.

U bent van harte welkom.

De deelnemende kerken zijn: de protestantse wijkgemeente Nieuwe Kerk, de rooms-katholieke St. Martinusparochie, de Evangelisch Lutherse gemeente, de Doopsgezinde gemeente, de Remonstrantse gemeente, de Vrijzinnig Protestantse Gemeente, de oud-katholieke St. Martinusparochie en de Anglicaanse kerk in Groningen.

Datum: zondag 15 januari 2012
Plaats: Nieuwe Kerk, Nieuwekerksplein te Groningen
Tijd: 10.00 uur

*contactpersoon ds Lense
Lijzen, tel 050-5260630;
L.J.Lijzen@planet.nl*

11-13 november 2011

Van 11 tot 13 november werd er een werkplaats-retraite gehouden in De Sint-Paulus abdij in Oosterhout. Tijdens deze retraite ging een groep lezers in gesprek met de schrijver van het boek Oud-en nieuw-katholiek, de spirituele zoektocht van die andere katholieken Mgr. Joris Vercammen. Onze secretaris, Ab Mollema was erbij. Hij stuurde ons het volgende verslag, dat met zijn toestemming door de redactie is ingekort. Voor het volledige verslag zie <http://willibrord.okkn.nl/>

De vragen die in het boek aan de orde komen zijn in drie categorieën te groeperen: kerk en cultuur, kerk als kerk en de mens in de kerk. Samen met de schrijver-referent werd een aantal hoofdthema's uitgelicht, in kleiner groepen besproken en daarna met allen gedeeld. Het ging om de volgende thema's:

Gelovig zijn in onze moderne cultuur.

Hoe gaan we als kerk in dialoog met de cultuur? De oud-katholiek kerk wil nadrukkelijk in dialoog blijven met de ons omringende cultuur. Geloven leidt niet tot isolement maar juist tot meedoen. Toch maakt de hedendaagse cultuur het de gelovige niet gemakkelijk. De kerk mag niet blijven steken in haar vooruitgangsgedenken in het verleden (de remmende voorsprong), want dan raken we onze dynamiek kwijt en worden we een 'stijlkamer-kerk'. Ook mag het niet zo zijn dat men wel nog lid is van de kerk zonder zich wezenlijk tot het beleden geloof van de kerk te verstaan (belonging without believing). Evenmin mag de kerk zich laten verleiden tot een prosperity gospel; allemaal gevaren die de kerk bedreigen.

Verdieping van het (persoonlijk) geloof

Een belangrijk deel van het boek gaat over het persoonlijke geloof als oud-katholiek. Verdiept geloof wordt alleen gevormd en ervaren als je durft af te steken naar 'de diepte'. Dat gaat langs de weg van kwetsbaarheid, acceptatie van ons 'gewoon mens' zijn, vallen en weer opnieuw opstaan en doorgaan. Verzoening met God en mens. De oud-katholieke kerk hecht eraan daarbij steeds weer terug te gaan naar de bronnen, de vroege kerk, naar de Jezus van de Schriften. Daarbij is belangrijk welk 'beeld' we van Jezus hebben. Dat kan gaan langs de weg van ervaringen zoals het 'Memorial' van Pascal of de ervaring die Dag Hammarskjöld zoals hij die beschreef in zijn boek Merkmstenen. Het is goed om af en toe in de eigen 'achteruitkijkspiegel' te kijken of je misschien ook zelf dergelijke ervaring hebt gehad.

De meest algemene reactie op deze inleiding door de bisschop was dat vooral het geloofsgesprek en deelname aan de vieringen, het aanwezig zijn in de gewijde ruimte, zulke ervaringen voedt. Geloof als overgave, Jezus als voorbeeld. Verdieping van het geloof vloeit voort uit deelname aan de liturgie, maar het krijgt pas betekenis wanneer we de blik actief op de buitenwereld richten. Uiteraard is er in die gespreksuren veel meer gezegd dan in dit korte verslag wordt weergegeven. Maar de kern is dat de kerk, de viering, de liturgie in ons (geloofs)leven een cruciale plaats innemen.

Kerk als bron van een 'stille revolutie van de Geest'

Hierover werd doorgedacht en –gepraat. De kerk, ook ik als individuele gelovige, moet zich niet laten meeslepen door de waan van de dag. Herijking aan de oude bronnen is steeds nodig, juist om die 'tegenkracht', die 'stille revolutie' tot stand te brengen.

Daarbij horen begrippen als tegencultuur, getuigenis, verkondiging, diaconie, delen met anderen, onthaasten, maatschappelijk verantwoord handelen, solidariteit, tegen-materialisme, enz. enz. We raakten er niet over uitgepraat...!

Kerk, liturgie, ambt

Terug naar de kerk zelf. Als voorbeeld werd de ikoon van de Drieuldigheid van Rubljev genomen. Het verhaal van Genesis 18. Daarin zien we de vierde persoon als kijker, gelovige. Geloven is meedoen. De liturgie gaande houden, het feest van de 'onthaasting', het feest dat 'niks opbrengt' maar alles is! Het feest dat de steen van het graf wegrolt, Hij is verrezen. Liturgie is tegencultuur. Het is inclusief, sluit juist niet uit, is niet van of voor specialisten. En er is maar één voorganger, Jezus de Heer zelf! Liturgie is reeds de transformatie van de wereld; wij beginnen alvast met het grote feest, het feest van de echte vrijmaking.

En als je dat allemaal ziet, dan ga je ook nadenken over de kerk als heilige ruimte, de werkelijke tegenwoordigheid van Christus in de Heilige Communie, de doop, het ambt, bisschop en priester als de 'verwijzer' naar Christus. Zo houdt de kerk de deur naar Christus open, de kerk als 'spil' van eenheid en verzoening. Dan weten we wat roeping is; de Heer roept, de geroepene heeft zijn/haar eigen verantwoordelijkheid, de kerk roept ook, in apostolische traditie en bevestigt die roeping.

Het was een vreugde zo als kleine, tijdelijke gemeenschap voor korte tijd samen 'kerk' te mogen zijn in die mooie Abdij van St Paulus in Oosterhout.

Ab Mollema (bewerking door de redactie)

Voorbeden (2)

In het vorige parochieblad stond een artikel van Adrie Paasen over de voorbeden. Dat heeft een reactie opgeleverd van onze medeparochiaan Jan de Vries. Hieronder volgt deze reactie en het antwoord daarop van Adrie Paasen.

Ik dank Adrie Paasen voor haar bijdrage in het vorige parochieblad. Wat er zoal vastzit aan het woord 'voorbede' was erg verhelderend. Maar ik zou nog een andere betekenis van 'voorbede' kunnen bedenken en dat is tegelijk mijn probleem. Een voorbede gaat vooraf aan de bede, aan het gebed en is dus zelf niet het gebed. Dat deze gedachte nog zo gek niet is blijkt ook uit de woorden die degenen die de voorbeden doet, uitspreekt. "Laat ons bidden" zijn de woorden die tot de gemeente worden gericht en de gemeente beantwoordt die woorden met een (gezongen) gebed.

Maar als dat het laatste het gebed is dan moeten de voorafgaande woorden van de 'voorbidder' een andere inhoud hebben. Dan zijn die woorden een soort inleiding tot het gebed. De 'voorbidder' kan zich dan ook niet tot rechtstreeks tot God richten, want dat doet de gemeente. De praktijk in Jorwert is anders en misschien ook wel in Groningen. Nu moet ik er direct aan toevoegen dat de mensen die de voorbeden doen in Jorwert meer dan voortreffelijk hun taak vervullen. Ik ben daar altijd erg van onder de indruk en zou hen niet kunnen verbeteren. Dat is het probleem niet!

Om het zondagsgevoel te krijgen, kijk ik 's zondagmorgens meestal naar de rooms-katholieke viering. Het valt mij dan op dat de 'voorbidder' zich daar meestal tot de gemeente richt.

Hij of zij gebruikt woorden als: “Laten wij bidden voor ... “en dan volgen de personen of instanties voor wie of welke gebed wordt gevraagd. De woorden die worden uitgesproken zijn een soort opsomming met het steeds weer terugkerende ‘laten wij bidden voor’. Het geheel heeft een eenvoudige en sober karakter. De gemeente beantwoordt de uitnodiging en spreekt het gebed uit.

Hoe zit het dan met onze voorbeden? Volgens de wetten van de logica klopt er iets niet. Had er maar gestaan zoiets als “Wij willen nu met de hele gemeente bidden”, dan was het duidelijk dat het voorgaande ook een onderdeel van het gebed was. De woorden ‘laat ons bidden’ laten mij die keus echter niet en ik mag aannemen dat die woorden bewust zo in de liturgie zijn terecht gekomen. Misschien wil Adrie deze betekenis van het woord ‘voorbeden’ eens overdenken en met een reactie komen. Het zou kunnen zijn dat de gang van zaken bij de voorbeden voor meer gemeenteleden niet helemaal duidelijk is.

Jan de Vries

Ik was me na het schrijven van het artikel over voorbeden ervan bewust dat hiermee nog lang niet alle aspecten van het onderwerp aan de orde waren gekomen en had ook al een aantal vervolgartikelen hierover in mijn hoofd. Het tweede deel had ik al geschreven, toen ik deze reactie van Jan de Vries zag. Het lijkt me goed dit vervolg nog even in portefeuille te houden en eerst in te gaan op de reactie van Jan.

Allereerst wil ik Jan danken voor zijn reactie. Ik hoop dat zijn voorbeeld gevolgd wordt. Het is een goede zaak als een parochieblad ook gebruikt wordt om ideeën en meningen uit te wisselen, zeker als het over een onderwerp als de voorbeden gaat. Al ben ik lector, ik beschouw mezelf toch niet als de deskundige bij uitstek over dit onderwerp en worstel zelf met een aantal vragen. Mogelijk komen we daar met elkaar uit. En ook als dat niet lukt, is het goed om er met elkaar over na te denken.

Jan heeft gelijk als hij zegt dat de woorden: “Laat ons bidden,” nadat er een voorbede is uitgesproken, suggereren dat nu het echte gebed volgt. Als dat zo is, dan is het logisch dat de voorbidder zich niet rechtstreeks tot God richt, maar tot de gemeente. Hij geeft aan waarvoor er gebeden wordt, waarna de gemeente het eigenlijke gebed uitspreekt of zingt.

Zo zag ik het ook toen ik pas lector was. In mijn voorbeden uit die tijd duidde ik God dus bewust aan in de derde persoon in plaats van Hem aan te spreken in de tweede persoon. Dus niet: “God, wij bidden u voor.....”, Maar: “Laten wij bidden ...dat God.....”.

Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Deze manier van formuleren geeft je het gevoel dat je bidt zonder te bidden. Het zijn de gebeden van de gemeente, maar ze komen uit het hoofd en het hart van de voorbidder. Zo heb ook ik steeds vaker, meer of minder bewust, gekozen voor het rechtstreeks aanspreken van God.

Naar aanleiding van de vraag van Jan ben ik verder gaan zoeken en denken. Voor mijn eerste artikel heb ik op de betekenis van het woord “voorbede(n)” gezocht. Nu heb gekeken op het woord “voorbidden” en nog een andere betekenis gevonden, namelijk: “een gebed luid zeggen als voorbeeld voor anderen”. In die betekenis past het wel dat de voorbidder God rechtstreeks aanspreekt.

Ook de betekenis van het woord “acclamatie” wijst in die richting. De acclamatie is de tekst die we uitspreken of zingen na de oproep: “Laat ons bidden.” Het woord “acclamatie” komt uit het Latijn en is afgeleid van het werkwoord “acclamare” en dat betekent: “toejuichen, instemmen”. Het woord “acclamatio” kon oorspronkelijk zowel “afkeurend geschreeuw” als “toejuiching” betekenen. Voor de betekenis van het woord “acclamatie” in de liturgie, kwam ik tegen: “een bevestiging of aanroeping in de vorm van een gebed of een kort lied”. We bevestigen dus als gemeente het door de voorbidder uitgesproken gebed, dat dan ook echt een gebed is, waarin God aangesproken kan worden.

Op de website van onze kerk (<http://www.okkn.nl>) staat een aantal voorbeden, die in oud-katholieke parochies gebruikt zijn. Het was de bedoeling preken en voorbeden als een soort service op de website te plaatsen, maar wegens gebrek aan inzendingen is het wat de voorbeden betreft bij een aantal van vijf gebleven. In alle vijf wordt God rechtstreeks aangesproken, maar in twee ervan (vermoedelijk van dezelfde lector) wordt niet de formulering: “Laat ons bidden” gebruikt, maar: “Zo bidden wij.” Dat komt dicht bij de formulering die Jan voorstelt: “Wij willen

nu met de hele gemeente bidden.”

Ik kom tot de conclusie dat we niet kunnen zeggen: deze vorm is goed en die vorm niet.

Beide manieren van bidden kom ik tegen in onze kerk en voor beide valt iets te zeggen.

Dat met name in rooms-katholieke kringen vaak voor een andere, veel soberder vorm van de voorbeden gekozen wordt, heb ik ook vele malen geconstateerd. Het was ook één van de onderwerpen waarop ik in een vervolgartikel wilde ingaan. Om de bijdrage voor dit nummer niet te lang te maken, kies ik er inderdaad voor om dat te bewaren voor een andere keer.

Adrie Paasen, Lector

Wat is dit nu?

Belletjes, belletjes, belletjes.

Een feestelijk geluid dat ons doet denken aan arrensleeën, bruiloftsklokken, noem maar op. Ook tijdens de vieringen geven belletjes ons vaak een feestelijk gevoel. Denk maar aan de Paasnacht, wanneer het Gloria klinkt en de bellen en muziekinstrumenten uitbundig hun geluid doen klinken.

Tijdens de eucharistieviering zijn er meermalen belletjes te horen, te weten de altaarschellen. Deze hebben echter niks van dat alles van hier boven. Hoe feestelijk ze ook kunnen klinken, de oorsprong van de altaarschellen ligt – net als de bellen aan de arrenslee overigens – puur in het praktische. Ze kondigen namelijk een bepaald moment aan in de viering, zodat de gelovigen weten wat er gaande is. Dit gebruik is handig, wanneer je in een grote kathedraal zit helemaal achteraan en niet kan horen wat de priester allemaal zegt. De bellen laten dus weten waar de dienst is en voor welke belangrijke momenten onze aandacht wordt gevraagd.

Zo klinken de bellen drie keer op de woorden 'heilig' na de priefatie. Dit is het moment dat het heiligste van de eucharistie gaat beginnen en dat de gelovigen knielen voor het altaar. In plaats daarvan kan er ook één bel klinken op het einde van dit heilig. Daarna horen we de bellen ook bij de opheffing van het brood en de beker bij de instellingswoorden. Woorden die een belangrijk keerpunt zijn in het gebed. Soms werd er ook gebeld op het moment van de epiclese. Dat is het moment dat de priester de handen boven de gaven houdt en de kracht van de heilige Geest aanroept over de gaven. Aan het einde van het eucharistisch gebed, bij de doxologie, klinken de bellen ook en men slaat dan een kruisje. Dan is het eucharistisch gebed compleet.

De bellen kregen steeds meer een associatie met magie toen ze klonken in de Tridentijnse mis. De priester bad de mis volledig in stilte. Dit kwam omdat men bang was dat de heilige woorden verkeerd terecht zouden komen. Zo werden de bellen steeds meer geassocieerd met het moment van de consecratie zelf.

Tegenwoordig beschouwen we het eucharistisch gebed als geheel en is het eigenlijk niet nodig om de instellingswoorden apart te benadrukken. Daarom klinken op sommige plekken de altaarschellen niet meer bij de instellingswoorden. Toch is het prettig om deze plek te accentueren. Het zijn bijzondere woorden en het geeft wat meer kleur aan het zeer lange gebed.

Altaarschel

Victor Scheijde, pastor.

Parochie op drift

Er liggen woelige maanden achter ons als parochie van Sint Martinus, met name de afdeling Groningen, en het ziet er nog niet uit dat we snel in rustiger vaarwater zullen belanden. Via de Nieuwsbrieven van onze onvolprezen secretaris bent u zorgvuldig op de hoogte gehouden van iedere afgelegde mijl en van de uitgezette route. Toch leek het verschijnen van dit parochieblad ons als redactie een goed moment om terug te kijken op de afgelegde koers en de blik op de toekomst te richten.

Een eigen kerk

Het begint allemaal als na de kerkdienst van 13 februari bekend wordt gemaakt dat het Collegiaal Bestuur het voornemen heeft Groningen aan een eigen kerkgebouw te helpen en in verband daarmee zal proberen de voormalige kerk van de Katholiek Apostolen aan de Witte de Withstraat aan te kopen. De mededeling wordt door de kerkgangers met applaus begroet, want hoe gehecht we ook zijn aan het kerkje in Engelbert, we beseffen allemaal dat het voor de toekomst van de parochie beter is over een eigen kerk in de stad te beschikken.

Op 31 maart is er goed nieuws: er is een overeenkomst tot stand gekomen over de kerk in Groningen. Binnenkort zal er een actie op touw gezet worden waarbij de hele landelijke kerk betrokken wordt: het opzetten van een obligatielening ten behoeve van drie kerken in Eindhoven, Twente en Groningen. “Hoe kijken we hier tegenaan?” vraagt de secretaris in de parochiebrief, “Zou u mee willen doen? Reacties graag bij de secretaris. Zijn die reacties er gekomen? We weten het niet, maar we vrezen het ergste. Als het om geld gaat, stellen we ons liever wat afwachtend op. Dat neemt niet weg dat het proces verder gaat. Op 21 april wordt de koop gesloten.

De pastorie

Het gebouw is oud, gedateerd en verwaarloosd. Een grondige opknopbeurt is nodig. Parochianen geven de wens te kennen betrokken te worden bij het denken over de inrichting van de kerk. Er wordt gelegenheid geboden de kerk te bezichtigen. Maar eerst is de verbouwing van de boven de kerk gelegen pastorie aan de beurt. Het is een gigantische klus en met het oog op de scholen van de kinderen wil het gezin Scheijde-Albers graag voor het begin van het nieuwe schooljaar over zijn. De prioriteit wordt dus gegeven aan een opknopbeurt voor de pastorie. Daar wordt maandenlang heel hard aan gewerkt. Van achter de schrootjeswanden wordt een prachtige woning te voorschijn getoverd. Begin september verhuist het gezin, maar de verbouwing is nog lang niet klaar: voorlopig lijkt het meer op kamperen dan op wonen.

De zomer ligt dan alweer achter ons. Veel parochianen zijn in hun privéroeiboortjes in alle richtingen uitgevaren, maar in september richt de belangstelling zich weer volop op de gemeenschappelijke vaart.

De inrichting van de kerk

Maar de kerk gaat nooit voor anker. Er blijkt intussen een commissie gevormd te zijn die een plan voor de verbouwing en inrichting van de kerk zal ontwikkelen. Die commissie bestaat uit aartsbisschop Vercammen, kanunnik Van der Velde, dominee Uytenbogaardt (adviseur van de bisschop op het gebied van het kerkinterieur), pastor Scheijde en secretaris Mollema. Er zal eerst een plan komen en dan zal de parochie gehoord worden. Dat is niet naar de zin van een aantal parochianen, die van mening zijn dat er voordat er een plan gemaakt wordt, gelegenheid moet zijn tot inspraak door de parochianen. Een probleem daarbij is wel, dat slechts enkele parochianen de kerk hebben kunnen bezichtigen. In september is dat niet meer mogelijk, omdat het gezin Scheijde tijdelijk een deel van de kerk in gebruik heeft.

Van Engelbert naar Middelbert

Of we nog niet genoeg aan ons hoofd hebben, blijkt nu ook dat we onze tijdelijke, veilige haven, Engelbert, zullen moeten verlaten. Al geruime tijd valt daar de kalk van de muren; voor iedere dienst moet er geveegd worden en de misdienaren, die in de vuurlinie zitten, zijn hun leven niet zeker vanwege de brokken kalk die op hun hoofd vallen. De Stichting Groninger Kerken heeft besloten de kerk te restaureren. Gelukkig kunnen we in het nabijgelegen kerkje van Middelbert terecht.

Toch niet zò gelukkig. De kerk in Middelbert blijkt volkomen ongeschikt te zijn voor onze wijze van vieren. Hij is in drieën gedeeld: een altaaruimte met grote avondmaalstafels en stoelen; een ruimte met een hok met een preekstoel en een hok voor de kerkenraad, waarin de banken op de preekstoel gericht zijn; een derde ruimte met de banken voor de gewone kerkgangers. De eerste dienst is een dienst van schrift en gebed. Die wordt geleid vanuit het pad dat tussen de tweede en de derde ruimte ligt. Maar waar moet je nu de eucharistie opdragen? Die vraag komt aan de orde na de dienst van schrift en gebed. Ook vanuit het middenpad, meent de één: dan heb je een situatie die het meest beantwoordt aan wat we gewend zijn. In de altaaruimte, meent een ander: dat is mooi, want dan zitten we om de tafel en zijn we een gemeenschap. Voor de eerstvolgende viering wordt voor de tweede oplossing gekozen, maar het is, zacht gezegd, geen succes. De volgende keer wordt de andere vorm geprobeerd. Dat is beter, maar dan weten we al dat dit de laatste viering in Middelbert zal zijn.

Tijdelijk naar de Witte de Withstraat

Er is een uitvaartdienst gehouden in de kerk in de Witte de Withstraat. Na afloop daarvan zeggen een paar mensen tegen elkaar: “Waarom gaan we niet alvast hier onze diensten houden?” De kerk is dan wel hopeloos verouderd en ziet er haveloos uit, maar het lijkt toch beter dan verder tobben in Middelbert. En dus vindt de Allerzielenviering plaats in de Witte de Withstraat. Het is even wennen: het gevoel van gemeenschap dat in Engelbert zo sterk aanwezig is, ontbreekt door die rare hoge banken – maar dat is in Middelbert niet beter –, de kamer naast de kerk (sacristie, koffiekamer) is veel te klein, de buiten-wc is aanleiding tot enige hilariteit, maar het is tien keer

beter dan Middelbert, dus voorlopig blijven we in de Witte de Withstraat. Voorlopig, want als de kerk in Engelbert klaar is, keren we daarheen terug. Dan kan begonnen worden aan de verbouwing van onze eigen kerk.

Presentatie

Aan de wens van de parochianen om op de hoogte gehouden te worden over de plannen, wordt tegemoet gekomen door een presentatie door ds Uyttenbogaert, de adviseur van de aartsbisschop. Hij tovert ons een kerkinrichting voor, die volkomen haaks staat op wat we gewend zijn. Hij stelt dat de hele kerk een sacrale ruimte is en dat er geen sprake mag zijn van afstand tussen clerus en volk. Er is dus ook geen plaats meer voor verhogingen. De kring van de gemeenschap is het fundament. Die gemeenschap komt tot uitdrukking in een opstelling waarin de kerkgangers tegenover elkaar zitten, om lezenaar en altaar. Een opstelling waarbij mensen elkaar in de nek kijken, komt dus niet in aanmerking.

Er breekt lichte paniek uit. We voelen ons overvallen. Er worden hier ineens inzichten als vanzelfsprekend gepresenteerd, die volkomen nieuw voor ons zijn en die grote consequenties lijken te hebben voor de inrichting van “onze” kerk. Er worden kritische vragen gesteld. Maar van echte inspraak is geen sprake, daarvoor komt dit verhaal te onverwacht en lijkt er te veel al bij voorbaat vast te staan.

Aan de andere kant legt dominee Uyttenbogaardt ook de nadruk op het belang van een flexibele inrichting van de ruimte en dat geeft enige hoop.

We zijn na de presentatie nog lang niet uitgepraat en de gesprekken tussen parochianen onderling en parochianen en kerkbestuursleden gaan door, ook in de weken na de bijeenkomst.

Gemeentevergadering

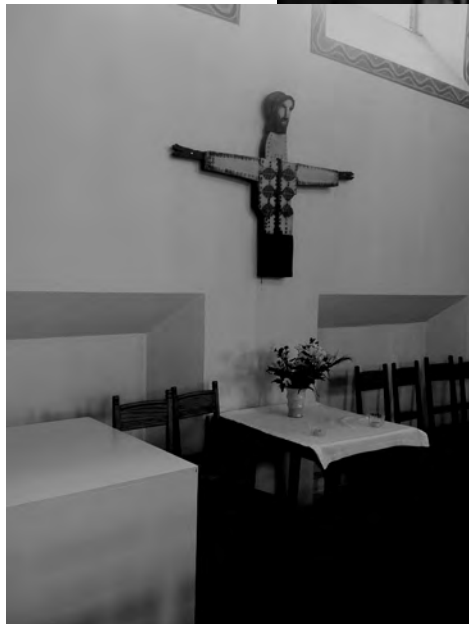
De gemeentevergadering lijkt een gelegenheid bij uitstek om de stem van de parochie te laten horen. Maar dat valt tegen. Wel staat de verbouwing van de kerk en de nevenruimten en de inrichting van de kerk op de agenda, maar het blijkt dat het kerkbestuur dit punt wil invullen door informatie te geven, terwijl de aanwezige gemeenteleden, in ieder geval een deel daarvan, nu eindelijk eens hun stem willen laten horen. Volgens het kerkbestuur is dat te vroeg: er staat nog niets vast. (“Nee, juist daarom moet het nu,” zeggen de parochianen, “als het wel vaststaat, is het te laat.”) Bovendien zal er gestreefd worden naar een zo groot mogelijke flexibiliteit. Terecht constateert de secretaris in een na de gemeentevergadering verschenen gemeentebrief dat het gebeuren zich afspeelt “in het spanningsveld van visie en leiding, zoals dat hoort bij een episcopale kerk en van meedenken en inspraak, zoals dat hoort bij diezelfde kerk met een synodaal karakter.” Wel lijkt het in deze formulering of het hierbij gaat om twee gescheiden velden, wat de vraag oproept of het ons zal gaan lukken in deze kwestie het episcopaal-synodale karakter van onze kerk in een samen opgaan tot zijn recht te laten komen.

In dezelfde Nieuwsbrief staat te lezen dat de zorgen en wensen die leven in de parochie, duidelijk verwoord en gehoord zijn en zullen worden doorgegeven.

Als parochianen hopen we wel dat we nog gelegenheid zullen krijgen onze mening uit te spreken voordat de definitieve beslissing genomen wordt en er een opdracht aan een architect gegeven wordt. De kerk is van het aartsbisdom, maar het is ook "onze" kerk.

In Engelbert hebben we gemeenschap ervaren, met God en met elkaar, en we hopen dat de inrichting van de nieuwe kerk het ons mogelijk zal maken beide vormen van gemeenschap ook in de toekomst te beleven en dat iedereen nog aan boord is, als het schip definitief in de haven aankomt.

Adrie Paasen

Voorbeelden van kerkinrichting, details uit kerken in Denemarken

Bisschop in je buurt

Toen ik op 5 december 's morgens per fiets mijn hond ging uitlaten, zag ik Sinterklaas met twee van zijn zwarte pieten. Hij zat in een cabriolet en meteen viel mij op dat zijn tabberd tussen het portier zat. Ik voelde me direct genoodzaakt in te grijpen en het gezelschap maakte zich al klaar om naar de school om de hoek te rijden, dus fietste ik snel naar de auto toe. Daar aangekomen sprak ik tot Sinterklaas: "Sinterklaas, als trouwe misdienaar moet ik u er op wijzen dat uw tabberd tussen de deur is beland." Sinterklaas schrok, opende het portier en zorgde dat de tabberd in de auto kwam en zei: "Oh, mijn kind, dat is helemaal niet de bedoeling. Bedankt dat je me dit kwam zeggen. Moge God je zegenen."

Ik wenste hem de vrede van de Heer, wenste hem een goede dienst toe en wilde al weer afscheid nemen. toen Sinterklaas vroeg: "Kindje, wil je even naar de school gaan en aan juf Marjan vragen of ze klaar zijn om ons te ontvangen? Wij zijn de regie namelijk een beetje kwijt, zie je."

"Maar natuurlijk Sinterklaas. Eén moment alstublieft." En ik fietste hard weg, naar de school. Nu ken ik juf Marjan niet, dus ik vroeg aan iemand die op de uitkijk leek te staan of hij misschien wist of juf Marjan klaar was om Sinterklaas te ontvangen. Het schoolplein stond al vol met zingende kinderen, juffen, meesters en ouders en de man antwoordde dan ook: "Laat Sinterklaas maar komen!"

Snel fietste ik weer terug en de hond hobbelde weer trouw mee. Weer terug bij de cabriolet gaf ik het teken dat de intocht kon beginnen en wenste hun allen nogmaals een goede dienst toe. Ik zwaaide ze uit en al toeterend reden ze naar de school, waar ze met gejuich werden ontvangen.

Ik heb wel vaker met een bisschop gewerkt, maar nooit zo dichtbij mijn huis. Leuk, een bisschop in je buurt!

Gabrielle Hooimeijer

Exoterisch of esoterisch geloven (2)

Het verslag van Henny van't Slot over exoterisch of esoterisch geloven vond ik boeiend. Er wordt duidelijk beschreven wat de begrippen inhouden. Het naschrift van het Kerkbestuur roept bij mij vragen op. Wat is de reden dat het Kerkbestuur zo nadrukkelijk reageert op een gespreksavond? Het heeft er alle schijn van dat het Kerkbestuur het niet allen eens is met de keuze van mevrouw Fennie Kruize maar dat men ook het verslag van Henny van't Slot in twijfel trekt. Zijn er misschien ontwikkelingen in Groningen gaande die de "leer en leven" van de OKK op scherp zetten? Ik ga er vanuit dat het verslag een getrouwe weergave van de avond is en ik had er graag bij willen zijn.

Ik wil nog wel de aandacht vestigen op de tentoonstelling "Pelgrimeren naar Santiago de Compostela" in het Catharijneconvent te Utrecht. De tentoonstelling duurt tot 26 februari 2012. Er hangt o.a. een doek dat direct doet denken aan de foto bij het artikel van Victor.

Klaske Scholte

De reactie van het kerkbestuur is:

In antwoord op de reactie van Klaske wil het kerkbestuur benadrukken dat zij de gespreksavond met Fennie Kruize, noch de verslaglegging daarvan in twijfel trekt. Het is een zeer waardevolle avond geweest met veel discussie rondom het onderwerp.

Binnen het kerkbestuur heeft het 'de tongen losgemaakt' omdat Fennie Kruize zich door haar ideeën in veel problemen heeft gewikkeld met de Protestantse Kerk van Nederland.

Omdat de Oud-Katholieke Kerk verbonden is met de wereldwijde Kerk en het geloof van de ongedeelde Kerk van de eerste tien eeuwen volledig onderschrijft en uitdraagt, vond het kerkbestuur het belangrijk duidelijk te maken dat wij als parochie niet een andere koers varen dan de rest van onze kerk. Klaske schrijft: "Zijn er misschien ontwikkelingen in Groningen gaande die de "leer en leven" van de OKK op scherp zetten?" Deze ontwikkelingen zijn al ruim 2000 jaar gaande en er zijn dan ook binnen de parochie op theologisch vlak geen andere ontwikkelingen gaande. Vandaar dat wij meenden zo te moeten reageren.

Lichtlopen

In de Paasnacht van 2012 doet onze parochie mee aan het oecumenische evenement van de lichtlopers, een initiatief van het Gronings studentenplatform voor levensbeschouwing

Op verschillende plekken in de stad kan men een Paaswake bij te wonen. Natuurlijk in onze eigen kerk, maar ook bijvoorbeeld in de Martinikerk. Daarna verzamelen jongeren zich op zeker moment in de stad en gaan naar verschillende plekken om daar mee te doen aan verschillende activiteiten. Deze activiteiten gaan de hele nacht door en worden afgewisseld met meditatieve momenten.

Samen met onze rooms Katholieke zusterparochie in de stad zullen wij ons bezig houden met de invulling van die meditatieve momenten. Hiervoor hebben we gekozen voor de Metten (om 4.00u) en de Laudens (6.00u). Hierbij willen we verwijzen naar de oorsprong van de Paaswake, die ooit de hele nacht doorging. Na de Laudens is er dan een ontbijt.

De Metten zullen in de Pelstergasthuiskerk zijn en de Laudens in de kathedraal van Sint Jozef.

Het precieze rooster is nog niet bekend, maar we hopen dat spoedig op poten te hebben.

Omdat we het niet allemaal voor de jongeren willen bepalen, zouden we het erg leuk vinden als er jongeren zijn die willen meehelpen met de organisatie. Hiervoor kun je je opgeven bij de pastor.

Victor Scheijde, pastor

Dienende liturgie

Van onze secretaris ontvingen we de volgende bijdrage.

Gewone mensen, zoals ik dus, begrijpen niet altijd alle liturgische 'voors en tegens' wanneer er een discussie ontstaat over een belangrijk liturgisch thema als de kerkinrichting, zoals nu bij ons in Groningen. Die leemte kan soms worden opgevuld door er over te lezen. Zo'n boek is het 'Liturgisch Handboek ten dienste der oud-katholieke kerk van Nederland'. Dat boekje is voor laatste keer uitgegeven in 1931! Maar ondanks dat bevat het waardevolle passages. Hierbij een stukje uit dat boekje. Beginselen van toen die nog weinig aan waarde hebben ingeboet.

par 5 Beginselen

Over de noodzakelijkheid der liturgie spraken wij reeds in den aanvang. Maar dat wil niet zeggen, dat zij onmisbaar is. De liturgie is een logisch uitvloeisel van de Godsvereering der vergaderde gemeente, en in zooverre moest zij ontstaan en zich ontwikkelen. Maar die ontwikkeling kan niet stilstaan, want de kerk van Christus is een levend lichaam. En zoo kan wat eens noodzakelijk was, later overbodig worden. Met de tijden wijzigen ook de inzichten, de behoeften, de smaak, de waardeering des menschen, en die wijzigingen zullen zich in de liturgie, zoo zij levend is en gezond, weerspiegelen.

Ook dan nog kan veel zich handhaven, wat niet strikt noodzakelijk is of onmisbaar voor het godsdienstig leven, want men bedenke, dat het bij de liturgie niet gaat om de vraag, met hoe weinig men toe kan, maar wel of alle dingen medewerken ten goede voor degenen, die God willen liefhebben, dienen en verheerlijken.

Veel, aanvankelijk uit praktisch nut geboren, daarna met het kleed der schoonheid getooid, kan blijven, ook als de onontbeerlijkheid ophoudt, en kan door zwijgende symboliek tot nadenken stemmen, tot stichting meewerken, tot luister opbouwen.

Aan volgende eischen moet de liturgie te allen tijde en in elken vorm onverbiddelijk voldoen.

1°. Zij moet waar zijn, waarachtig, zuiver, ongerept. Geen bijgeloof mag zij bevorderen, geen onwaarheid in bescherming nemen, geen gemakzucht in de hand werken, geen werktuigelijkheid voeden. Op dat punt heeft het Oud-Katholiek inzicht al zeer streng en vruchtbaar gewerkt, want het hoeft geen betoog, dat in den loop der eeuwen veel kaf onder het koren gekomen is. Als wij alleen maar het woord "moedertaal" noemen, dan spreken wij daarmee reeds een eerbiedige hulde uit voor hen, die ons daarin de ongerepthed der liturgie "terug"-gaven.

2°. Zij moet ordelijk zijn. Orde, regelmaat is een leidend beginsel in alle opembare handeling, het meest in de openbare handelingen der kerk. Orde, die in de verscheidenheid de eenheid bewaart, en daardoor de stemming van het gemoed veelzijdig bevruchtigend, toch ongestoorden onafgeleid voert in één richting.

3°. *Zij moet verheffend zijn. Bij den goedsdienst passen geen platheid en grofheid, geen banaliteit en smakeloosheid. Verheven en plechtig zij alle liturgie, opdat zij het gemoed losmake van het aardsche en opvoere ten hemel. Schoonheid is een der eerste begrippen, die als maatstaf aan ieder woord, ieder gebaar, iedere handeling, ieder voorwerp, ja aan alles moet worden aagelegd. Al wat leelijk is en aanstootelijk, al wat wansmaak verraadt en onaesthetisch is, zij gebannen uit het paradijs der liturgie.*

4°. *Zij moet dienstbaar zijn. Dat is wel het voornaamste. Nooit mag de liturgie heerschen en meesteresse zijn, nooit zij zij doel. Wordt zij dat, dan wordt het beste juist het slechtste. Als zij geïend wordt om haar zelf en niet als middel, dan voedt zij het vrome zelfbedrog, den leegen hollen gevoelszwijmel, die met vroomheid en godsdienstzin niets te maken heeft. Nooit mag een gebruik, dat zin en beteekenis verloren heeft, gehandhaafd blijven, en nog minder mag men het schoone gebaar en de plechtige pracht cultimeeren om haars zelfs wil. Daar staat niet God in ons midden, maar de wereld en ons iegen verheerlijkt ik.*

Dienaresse is de liturgie, een dienaressse, die ons koud en dor gemoed kan verwarmen, ons arm en legid hart vervullen, en die dan ons bij de hand neemt en brengt voor Gods aangezicht, waar het kind zijn Vader in de hemelen vindt en biddenmag door den heiligen Geest die in hem is, pleitend op den Middelaar en Voorspreker, Jezus Christus, onzen Heer.

Dan treedt de liturgie vol heiligen schroom terug. Dienaresse was zij. En zij heeft haar taak verricht - haar schoonste taak.

Het zou zo gek nog niet zijn wanneer de materie deskundigen eens een modern 'handboekje open' zouden doen op het gebied van liturgie. Na 80 jaar geen luxe lijkt me.

Ab Mollema, secretaris.

Vieringen

2012	Zondag 15 januari
Jorwert / Groningen	Oecumenische viering in Groningen
	Thema: Winnen met gevouwen handen
Zaterdag 7 januari / zondag 8 januari	10.00u in de Nieuwe Kerk,
Eerste zondag na Epifanie	Nieuwekerksplein te Groningen (zie ook pagina
De doop van de Heer in de Jordaan	7)
Jesaja 55, 1-11	
Handelingen 19, 1-7	z.o.z.
Marcus 1, 9-11	

Zaterdag 21 januari / zondag 22 januari

Derde zondag na Epifanie

Zondag van de vissers van mensen

1 Samuël 3, 1-20

1 Korintiërs 6, 11b-14

Marcus 1, 14-20

Zaterdag 11 februari / zondag 12 februari

Zesde zondag na Epifanie

Sexagesima, zondag van de melaatse

2 Koningen 5, 1-15b

1 Korintiërs 9, 24-27

Marcus 1, 1, 40-45

Woensdag 22 februari

Aswoensdag

Jesaja 58, 1-10

2 Korintiërs 5, 20 – 6, 10

Matteüs 6, 1-6; 16-21

Zaterdag 25 februari / zondag 26 februari

Eerste zondag van de Veertigdagentijd

Invocabit

Genesis 9, 8-17

1 Petrus 3, 18-22

Marcus 1, 12-15

Zaterdag 10 maart / zondag 11 maart

Derde zondag van de Veertigdagentijd

Oculi

Exodus 20, 1-17

Romeinen 7, 14-25

Johannes 2, 13-22

Zaterdag 24 maart / zondag 25 maart

Vijfde zondag van de Veertigdagentijd

Judica

Jeremia 31, 31-34

Hebreeën 5, 1-10

Johannes 12, 20-33

Zaterdag 31 maart / zondag 1 april

Palmzondag – Intocht van de Heer in Jeruzalem

Begin van de Goede Week

Jesaja 50, 4-7

Filippenzen 2, 5-11

Marcus 14, 1 – 15, 47

Het Paastriduüm is op beide kerkplekken

5 april

Witte Donderdag

Jesaja 50, 4-7

Filippenzen 2, 5-11

Marcus 14, 1 – 15, 47

6 april

Goede Vrijdag

Hosea 6, 1-6

Exodus 12, 21-28

Johannes 18, 1 – 19, 42

7 april

Paaswake

1e Genesis 1, 1 - 2, 3

3e Exodus 14, 15 – 15, 1a

7e Sefanja 3, 12 – 20

Epistel: Romeinen 6, 3 – 11

Evangelie: Marcus 16, 1-8

In de Paasnacht zullen jongeren meedoen aan het lichtlopen. Dit is een oecumenisch gebeuren waarbij allerlei activiteiten zijn. Onze parochie werkt o.a. mee aan de Metten (4.00u) en de Laudan (6.00u), samen met onze Rooms-Katholieke zusterparochie. Tussendoor zijn er allerlei creatieve en diaconale activiteiten. Voor de organisatie en uitvoering zoeken we enthousiaste jongeren die hieraan willen meewerken en meedoen. Zie ook pagina 19.
Opgave via de pastor.

Afzender:
Redactie Oud-Katholieke Parochie van Sint Martinus
Witte de Withstraat 2A
9726 EC Goningen

